

Søren Ulrik Thomsens ”Store Kongensgade 23”: Køb den, læs den, nyd den

Isabella Mieke-Renard 03.09.2021

BØGER // ANMELDELSE – ”Et perfekt match til tiden”. Sådan husker Isabella Mieke-Renard Søren Ulrik Thomsens debut med *Cityslang* og senere Lars H.U.G’s musikalske version. Nu er det imidlertid Søren Ulrik Thomsen, der selv er ved roret i sit lange essay *Store Kongensgade 23*, som Isabella Mieke-Renard giver en kærlig og personlig omtale. Efter først at have anbefalet bogen ubetinget: ”Køb den. Læs den. Lån den. Nyd den”.

Det her bliver et *longread*. Så er det sagt. Hvad ellers, når en af Danmarks mest suveræne digtere fejrer 40-års jubilæum med samme kvalitet og præcision som resten af bagkataloget? Jeg nægter at oplyse – som mange aviser og netsider er begyndt på – en estimeret læsetid. Det er ikke et race, jeg inviterer til, og jeg er ikke Endomondo.

Det er Søren Ulrik Thomsen, det her handler om. Født 1956. Debuterede med *City Slang* i 1981, mildest talt et nybrud i moderne lyrik. I dag med klassikerstatus, også i musikalsk forstand, fordi den jævnaldrende Lars H.U.G tre år senere satte musik og sang på de skrevne ord. Et perfekt match til tiden.

Anmeldelsen overstået

Og hvorfor ”putte” med sin begejstring som anmelder? Jeg disponerer anderledes i dag, og så kan ”longreaders”, hvis I er herinde, få uddybning og detaljer længere

nede i artiklen. Jeg tillader mig at råbe – om netop *Store Kongensgade 23*: Køb den. Læs den. Lån den. Nyd den. Så må *litteratur-politiet* komme efter mig, *I don't care*.

Store Kongensgade 23 er derfor et *erindrings-essay* med refleksioner om aldring og den voksende dødsbevidsthed

Alternativt kunne jeg følge min trang til at citere det fulde indhold på de 96 sider i den aktuelle udgivelse. Det vil jeg med besvær forsøge at undgå, ophavsret og Copydan og forfatterens udbytte taget i betragtning. Som begyndelse vil jeg hellere citere et af hans digte, der kom på tryk 10 år efter debuten, hentet fra “Hjemfalden”:

“Når jeg bliver dygtig nok/ vil jeg skrive et digt/ der starter så tøvende og toner så usikkert ud/ som et første og sidste kærtegn. / Indtil da må det smælde som pisk over nakken”.

30 år senere, da han er 55 år, finder man dette digt i “Rystet spejl”:

“Som ung vågnede jeg hver morgen/ med verden strømmende imod mig/ som en gnistrende gade. / Nu må jeg stå op i vintermørket/ og hente den ind/ på mine tynde ben”.

Erindringer

Alderen og især tiden, der forsvinder, optager i større grad Søren Ulrik Thomsen nu, hvor han er 65 år og for længst har fundet sin plads (og sig selv) i et levet liv. *Store Kongensgade 23* er derfor et *erindrings-essay* med refleksioner om aldring og den voksende dødsbevidsthed.

Han har selv beskrevet bogens temaer som “et sprogligt redningsforsøg”. Forfatterens brændende ønske om at forvandle sine personlige tab (af tid, oplevelser, minder, helbred) til et objektive værk, der vækker genklang og eftertanke i læserne.

Fire år senere interviewede jeg ham til samme program om kontraster, idiosynkrasier og paradokser i anledning af hans udgivelse, *Det værste og det bedste*

Det er netop ikke bekendelseslitteratur eller dagbogs-optegnelser, han byder ind med. Det er en eksistentiel – livslang – *undren*, der igen er hans motor. I min opfattelse langt mere *personligt udtrykt* denne gang.

Jeg hader klicheen om, at kunstneren her giver mere af sig selv til sit publikum. Jeg foretrækker at opfatte det nye værk som en distinkt *forklaring og personlig udlægning* af resultatet fra hans private undersøgelse. Ikke mindst i et sprog med

præcise ord og sætninger, der i spændvidde løfter sig fra det faktuelle til et større lyrisk univers.

Starstruck

Store fan-ord fra mig, okay, men sådan blev *min* "transmission" under læsningen. Erindringer befriet for nostalgi eller bedreviden, fortalt med en digters stemme og skrøbelige erkendelser, er sjældne.

Blot 2 gange har Isabella Mieke-Renard mødt Søren Ulrik Thomsen personligt. Begge mindeværdige.

Jeg har kun mødt Søren Ulrik Thomsen to gange *in real life*. Begge gange *starstruck* over at stå foran mit idol; denne lille mand i slips, jakkesæt og nypudsede sko. Ikke noget punk i fremtoningen. Til en bogreception på Gyldendal tog jeg mod til mig, og nærmest uhæmmet takkede jeg ham for samtlige udgivelser.

Han genkendte mig fra skærmen, og svarede helt kort med sit karakteristiske skæve smil: "Godt at høre, nu da dit program hedder Bestseller".

Det værste – og det bedste

Fire år senere interviewede jeg ham til samme program om kontraster, idiosynkrasier og paradokser i anledning af hans udgivelse (2002) *Det værste og det bedste*. *Fun fact*: Værket blev hans folkelige gennembrud, en publikumssucces – en bestseller.

Vi spiste frokost med kamera og lyd kørende på en stilig restaurant, han selv havde valgt, og da jeg bad ham læse tekst-eksempler fra bogen op, spurgte han – ydmyg i sin form – hvilke sider, jeg især havde hæftet mig ved. Umuligt valg at tage prompte ud af en suite på 21.

Vi endte i en diskussion om digtenes tilgængelighed. Var en digters pludselige publikumssucces lig med et *sell out*? Måtte en litteratur-udsendelse i DR-regi hedde Bestseller. Og hvorfor dog? Jeg tog hjem efter en lang frokost med bl.a. disse oplæste sekvenser:

“Det værste er/ at jeg lod som jeg slet ikke så dig:/ det er det værste for mig”. Og:

“Det værste er/ telefoner der ringer om natten/ så blodet standser/ og styrter den anden vej rundt”. Og:

“De værste ord er projekt og vision/ jeg blir fuldkommen udkørt/ ved synet af dem”.

“Det bedste er/ når du lukker din hånd/ din kølige, fregnede hånd om min pik/ og planter den midt i verden”. Og:

“Det bedste er/ at jeg selv på de værste dage/ er nysgerrig efter i morgen/ Det er det bedste for mig”.

Wannabe-punkerens møde med poesien

Det allerbedste for mig var ... en propfyldt teatersal på Betty Nansen Teatret i 1983, hvor jeg var 16 år. Digtoplæsning på scenen af de nye unge “postmoderne 80er-digtere”. Punkpoeterne, som pressen kaldte dem.

Jeg boede på Frederiksberg, bar sort neglelak og en tilpas itureven cowboyvest med leopardpels på rygstykket og pink tylskørt udenpå jeans (en såkaldt weekend-luksus-wannabee-punker). Vi ventede på koryfæerne: Michael Strunge, Poul Borum, Dan Turell og Søren Ulrik Thomsen.

Pludselig lyttede jeg, når jeg læste. Sansede i stedet for kun at ville forstå. Frihedsfølelsen på scenen smittede

F.P. Jac kom ikke, som ventet. Vi var alle sammen højlydt – ikke hemmeligt – forelskede i den unge vilde androgyne og nok mest tidstypiske ordkunstner af dem alle: Michael Strunge. Man havde, så at sige, ikke forstået bølgen uden at brænde varm på netop hans selvscenesættelse og sorte romantik.

Men for mig blev det et højdepunkt og et vendepunkt, da netop Thomsen indtog scenen. Han havde *City Slang* og den nyudkomne *Ukendt under samme måne* i hænderne. I mine øjne aftenens absolutte *showstopper*. (Forstå det nu, det er aldrig

den, der kikker eller keder folk i et show. Men derimod en præstation, der sætter showet i stå; frydefuldt, bevægende eller med en præstation, der overgår de andres).

Hans vuggende rytme og messende tone, hans insisteren på sin tekst og hver en sætning og hver en pause, var så dragende. På én gang dybt alvorlig, men fri som leg. Det var mit første møde med 80ernes *blå* lyrik.

Oplæsningen blev for den purunge mig nøglen til lyrik. Pludselig lyttede jeg, når jeg læste. Sansede i stedet for kun at ville forstå. Frihedsfølelsen på scenen smittede. Farvel til gymnasielærernes fortolknings- og reference-iver og søgen efter politisk substans eller “gode knæk”. Bare farvel.

Et sted hvorfra fremtiden altid vil udstråle

Vi spoler frem til 2021. Nye ord på tryk i essayet, der udkom forleden. *Store Kongensgade 23*. Det er ikke et sted, forfatteren Søren Ulrik Thomsen voksede op. Det var på Stevns. Han boede faktisk kun et år på den adresse, da han var 16. Men flytningen fra provins til *storby* blev skelsættende i hans liv. Et “nybrud i teenageårene” der nu, 50 år senere, vedbliver at føles nyt. “Et sted hvorfra fremtiden altid vil udstråle”, som han forklarer.

Titlens adresse henviser ikke til Søren Ulrik Thomsens barndomshjem eller blot et sted, han har boet længe. Men det er en skelsættende adresse for ham.

Der er afsnit i *Store Kongensgade 23*, hvor tasterne har givet ham mere modstand end forventet. Hans trang til at fortælle om morens voldsomme depressioner (tilbagevendende i 7 år, utallige indlæggelser, selvmordsforsøg og 35 elektrochok), har ikke kunne indfries før nu.

Først nu, efter morens død for nylig. Hun blev 87 og fik omkring 40-årsalderen “7 års virkningsløs psykiatrisk behandling i form af skadende, tunge tricykliske antidepressive midler, der intet hjalp”.

En svær og massivt angstfremkaldende periode i teenageren Søren Ulriks liv, der i bogen bliver rettet til en sønderlemmende kritik af de psykiatriske behandlingsformer, hvor “forstyrrelser i den depressives signalstoffer” er blevet til religion og uretmæssig “innovativ anerkendelse” til alle medicinbårne teorier. Empiri, der ifølge Thomsen, mere end halter.

Alt det, de ellers skulle have genoplevet og genbesøgt, alt det, de som par delte glæde ved i bevidstheden om at ville gentage samt rubricere som “netop deres vaner”, glider bort

Han er en detaljens mand og har senere i sit voksenliv researchet og er nu klar med en dom. Jeg kender selv til det behandlingssystem, han kortlægger, været patient i det, og er erfaringsmæssigt ret uenig i visse punkter. Men de kritiske spørgsmål er kvalificerede og vigtigst af alt; tankevækkende.

Et hemmeligt kælenavn

Fungerer nutidens psykiatri på en løgn, der mest skal verificere en mangelfuld forskning og levere tvivlsom effektivitetsempiri? Hvis ja – hvorfor dog? At samtaler med én enkelt lyttende psykiater fik moren rejst op og ud af “den knaldhårde formørkelse”, er også en elskende og plaget søns vej til en smukkere forklaring.

Lettere simplificeret i det insisterende og indignerende spørgsmål; hvorfor blev hun spurgt så sent? Det er som modsvar *psykoanalysen*, Søren Ulrik Thomsen vil fremhæve, der vendte op og ned på hans eget selvsyn som ung. Han kom (selvklart) tynget af voldsomme angstproblemer og fik via terapien langt mere fokus på, *hvorfor han egentlig havde evnen til at stå oprejst!*

En stor del af bogen er en hyldest til Hanne, hans mor. Han nægter at fremstille hende som et offer og skriver meget smukt om, hvordan de to altid var “tæt forbundne. Uden at flyde sammen”. Savnet er så stort. Og hendes kælenavn til ham, som han aldrig skal høre hende sige blidt længere, forbliver deres hemmelighed.

Om sin egen skilsmisse for 5 år siden, beskriver han den største sorg ved det uventede brud, som: “at den fælles fremtid nu blev fortid.” Alt det, de ellers skulle have genoplevet og genbesøgt, alt det, de som par delte glæde ved i bevidstheden

om at ville gentage samt rubricere som “netop deres vaner”, glider bort. Et kort afsnit i teksten, som er en smuk og hjerteskrærende definition på det at *ophøre som par*.

Det vi nu ikke kan ikkevide igen

Flere afsnit om alder og tid får en central plads i bogen. Og tak for det. Denne kredsen om liv og død behersker Søren Ulrik Thomsen uden at træde på miner, der gør ham salvesfuld eller højstemt. At skrive er en kamp mod døden, mod selve forgængeligheden, understreger han gang på gang.

Med alderen er han ikke længere automatisk på tidens bølgelængde, så han må finde sig et *andet sted* at tale ind i samtiden fra

Og han mener det helt konkret: “Jeg forsøger at generobre tiden, der forsvinder. I går er her ikke i dag. Sådan må det være. Men det magiske ved at skrive er, når det lykkes at løfte disse forsvundne dage og give dem et liv i sproglig form. Så redder man dem ud af døden.”

Og hvordan holder man sig så i sync med tiden på femogtresindstyvende år? Er det en umulig og forfængelig ambition? Der er flere svar. Det ene af Thomsens statements lyder:

“Jeg frygter til sidst ikke at kunne holde den balance, som hidtil så nogenlunde er lykkedes, mellem hverken at fornægte sin bitterhed eller lade sig styre af den, for ingen når en vis alder, uden at de ved noget bittert, som de ville ønske, at de ikke vidste, men som de nu ikke kan ikkevide igen”.

En Søren Ulrik Thomsen'sk replik

En anden aldersrelateret tankerække, handler om den purunge digters sensibilitet. Alle antenner er ude, hvor verden drejer sig om *her og nu*. Med alderen er han ikke længere automatisk på tidens bølgelængde, så han må finde sig et *andet sted* at tale ind i samtiden fra.

Kan det erfaringsrige/-tyngede menneske, der kigger tilbage, bevare sin umiddelbare forundring? Det er noget af en balancegang for en tænker, der i 40 år har levet af at nedskrive – udgive – sine tanker og umiddelbare sansninger. I en form vi ikke havde set før i 1980'erne.

Jeg opponerer; Søren Ulrik Thomsens livsanskuelser er langtidsholdbare. Fremtiden begynder ikke forfra

Han svarer selv med en nærmest “Emil fra Lønneberg’sk” replik, som er et princip, han følger nu som før: “Man søger hver gang en *ny* uvidenhed... – “Dét jeg ved, behøver jeg ikke skrive, for det ved jeg jo allerede”.

Det udsagn er i den grad også “Søren Ulrik Thomsen’sk”. Hans poetik bæres netop af undersøgelser. Der skal sanses, ikke konkluderes. Når venner og kolleger omkring ham i de senere år dør, mennesker han længes efter, føler han, at “Fortiden falder. Foran mig”. En stærk identificerbar digterisk sansning og bestemt ikke en konklusion. Men alligevel: *a matter of fact*.

Strukturel optimist

Søren Ulrik Thomsen har humor midt i livets genvordigheder. Han kan grine ad sig selv og os andre og vores fælles grundvilkår. Altid bliver skønheden i sproget hans “*way out*”.

Han betegner sig selv som “strukturel optimist”, og har tidligere på prosaisk vis vist os skønheden i en dryppende vandhane, et blæsende efterår, hvor alting falmer tilpas nok, til at man kan udholde sine egne mangler. Sætninger, hvor han i samme sætning, leder efter svar.

Inden denne nye essay-udgivelse har han tidligere budt på følgende skelnen mellem arbejdet som digter og *essayist*:

Et stjernes kud i *Store Kongensgade 23*

“Essays er stjernes kud, der farer over himlen for derefter at glide ud i mørket”. De besidder dermed ikke lyrikkens evighed. Jeg opponerer; Søren Ulrik Thomsens livsanskuelser er langtidsholdbare. Fremtiden begynder ikke forfra. Fordi hans samlede værker aldrig brænder ud.

Men vi læsere får endnu en nøgle foræret med lyset fra adressen *Store Kongensgade 23*. Et lys, der brænder endnu 50 år senere, fra manden bag *City Slang*, der ikke blot var et stjernes kud.

Jeg afholder mig fra at betegne Søren Ulrik Thomsen som en *toneangivende* digter. Det ville han hade. Men han er en af dem, der i hvert fald gav og stadig giver mig tonen og sulten efter mere.

[LÆS FLERE ARTIKLER AF ISABELLA MIEHE-RENARD HER](#)

Store Kongensgade 23, Søren Ulrik Thomsen, Gyldendal

Fotos: Dirk Skiba Fotografie

CityslangIsabelle Miehe-RenardSøren Ulrik ThomsenStore Kongensgade 23

Isabella Miehe-Renard

Isabella Miehe-Renard er journalist og forfatter. Hun er tidligere studievært på Kanal 2, TV2, DR1 og DR2. Hun bor i kollektiv i Halsnæs og trives udenfor rampelyset. Tæt på hav og fjord og Danmarks største sø.